

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce **INTERGRAM, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově-obrazových záznamů, o. s.,** se sídlem Praha 1, Na Poříčí 1066/27, zastoupeného JUDr. Annou Horákovou, advokátkou se sídlem Praha 2, Čelakovského sady 8, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství pro hlavní město Prahu,** se sídlem Praha 1, Štěpánská 619/28, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2010, č. j. 8 Af 17/2010 – 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnost **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 2. 2010, č. j. 1300/10-1200-104718 bylo dle ustanovení § 50 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) rozhodnuto o odvolání žalobce proti dodatečnému platebnímu výměru na daň z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2003 ze dne 29. 8. 2006, č. j. 258609/06/001513/8460, vydanému Finančním úřadem pro Prahu 1 tak, že původně dodatečně vyměřená daň byla změněna z částky 1 855 040 Kč na částku 1 109 180 Kč. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podal žalobce k Městskému

soudu v Praze správní žalobu. Řízení o ní bylo, dle ustanovení § 47 písm. c) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), ve spojení s ustanovením § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích"), zastaveno.

Městský soud své usnesení o zastavení řízení odůvodnil tak, že spolu s podanou žalobou nebyl uhrazen soudní poplatek, a to ani na základě výzvy soudu ze dne 7. 6. 2010. O následcích neuhrazení soudního poplatku byl žalobce poučen, avšak ve lhůtě do 10 dnů od doručení usnesení k úhradě soudního poplatku v částce 2000 Kč [pol. 14a, bod 2 písm. a) sazebníku soudních poplatků] nedošlo.

Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost opírající se o ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatel především zdůraznil, že soudní poplatek za podání žaloby byl uhrazen 12. 7. 2010, tedy ještě před vydáním usnesení o zastavení řízení. Skutečnost, že písemnost, jejíž součástí byl soudní poplatek ve formě kolkových známek, nebyla soudu doručena, mu nemůže jít k tíži. Stěžovatel požádal soud o prodloužení lhůty pro uhrazení soudního poplatku do 10. 7. 2010, což byla sobota; soudní poplatek byl uhrazen dne 12. 7. 2010, kdy písemnost obsahující kolkové známky v příslušné hodnotě byla podána k poštovní přepravě. Zaměstnankyně stěžovatele neprovedla osobní doručení na podatelnu soudu, což stěžovatel prokazuje jejím čestným prohlášením. Skutečnost, že zásilka nebyla soudu doručena, zjistil stěžovatel až z doručení usnesení o zastavení řízení dne 5. 8. 2010. Stěžovatel tedy uhradil soudní poplatek znovu, a to už osobním podáním na podatelně městského soudu dne 9. 8. 2010. Dále stěžovatel namítá, že výzva k uhrazení soudního poplatku byla doručena pouze jeho právní zástupkyni, ačkoli se dle zákona o soudních poplatcích jedná o povinnost uloženou přímo účastníku řízení (stěžovateli) a je třeba ji vyžadovat přímo po něm, nikoli po jeho zástupci. Tento závěr dovozuje zejména z toho, že pokud by se stěžovatel dovolával osvobození od soudního poplatku, pak příslušný formulář musí vyplňovat stěžovatel, neboť je jedná o údaje o jeho majetku. Stěžovatel poukazuje dále na skutečnost, že usnesení o zastavení řízení bylo doručeno pracovnici JUDr. D. (společná advokátní kancelář s JUDr. H. – pozn. NSS), a nikoli zástupkyni stěžovatele či její zaměstnankyni. K samotnému rozhodnutí žalovaného stěžovatel uvádí, že jakkoli jeho předchozí rozhodnutí bylo soudem zrušeno, žalovaný rozhodl stejně a neoprávněně stěžovateli předepsal k úhradě nedoplatek na dani, čímž nerespektoval pokyny soudu v předchozím řízení. Z důvodu opatrnosti žádá stěžovatel Nejvyšší správní soud, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v nich uvedených (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Pokud stěžovatel uvádí, že soudní poplatek uhradil dne 12. 7. 2010, pak nelze než konstatovat, že obsah soudního spisu tomuto závěru nesvědčí. Na č. l. 35 a 36 je pouze

založena prostá fotokopie přípisu zástupkyně stěžovatele ze dne 12. 7. 2010, kde se uvádí, že přílohou je výzva s nalepenými kolkovými známkami v hodnotě 2000 Kč. Otiskem razítka (opatřeného datem, či jiného soudního razítka) tato písemnost opatřena není. Dne 10. 8. 2010 pak byl soudu doručen návrh stěžovatele na zrušení shora uvedeného usnesení o zastavení řízení s tím, že soudní poplatek byl uhrazen dne 12. 7. 2010. Stěžovatel v něm uvádí, že jeho zaměstnankyně nepodala přípis osobně soudu, ale zaslala ho poštou tzv. „obyčejně". Přílohou je čestné prohlášení zaměstnankyně slečny L. Nejvyšší správní soud, na rozdíl od stěžovatele, zastává názor, že tento skutkový stav jde k tíži právě stěžovatele, jehož povinností bylo k výzvě soudu poplatek uhradit ve stanovené lhůtě. Jak vyplývá například z rozsudku zdejšího soudu ze dne 13. 3. 2008, č. j. 2 As 67/2007 - 56 (dostupný, stejně jako další citovaná rozhodnutí zdejšího soudu z www.nssoud.cz) *„Nejvyšší správní soud zastává setrvalý právní názor, podle něhož v případě pochybností o tom, zda byl skutečně řádně zaplacen soudní poplatek či nikoliv, je potřeba spíše upřednostnit řešení směřující k meritornímu rozhodování soudů před procesním ukončováním řízení, jelikož v tomto druhém případě reálně hrozí nebezpečí odepření přístupu k soudu (denegatio iustitiae), což je vada dosahující ústavní intenzity. Předpokladem pro tento postup je nicméně situace, kdy podle konkrétních okolností případu a tvrzení stěžovatele je alespoň pravděpodobné, že k zaplacení poplatku skutečně došlo, byť se toto tvrzení nepodařilo zcela prokázat. Tato situace by nastala např. tehdy, když by stěžovatel prokázal, že příslušnému soudu v rozhodné době zaslal přípis, přičemž soudu se nepodaří vyvrátit, že obsahem tohoto přípisu mohly být i kolky."* Tento rozsudek obstál i v „testu ústavnosti" (ústavní stížnost proti rozsudku směřující byla zamítnuta – viz nález ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. III. ÚS 1567/08, dostupný z www.nalus.usoud.cz). Ústavní soud zde konstatoval, že pokud by zásilka (obsahující kolkové známky ve výši soudního poplatku) byla soudu doručena, pak by byla součástí soudního spisu, a to bez ohledu na to, jakým způsobem došlo k jejímu doručení (běžným nebo doporučeným způsobem). Současně upozornil, že je na vůli stěžovatele volba způsobu doručení zásilky soudu a nese tak i riziko případného nedoručení, tj. zastavení řízení z důvodu nesplnění poplatkové povinnosti. Právě posledně zmiňovaný závěr Ústavního soudu je podstatný pro posouzení argumentace stěžovatele v dané věci. Stěžovatel totiž na podporu svých tvrzení, nad rámec čestného prohlášení a fotokopie přípisu ze dne 12. 7. 2010 (bez podacího razítka soudu), nepředložil ničeho, ani neoznačil jiné důkazní prostředky. I za situace, kdy by tyto důkazní prostředky byly Nejvyšším správním soudem provedeny, nemohly by, ze své podstaty, potvrdit pro věc jedinou podstatnou skutečnost, a sice že do doby vydání kasační stížností napadeného usnesení byl soudní poplatek stěžovatelem nejen odeslán, ale že se nacházel již v dispozici městského soudu. I kdyby byly svědeckou výpovědí potvrzeny skutečnosti uvedené v čestném prohlášení, na závěru o neprokázání úhrady soudního poplatku by to nemohlo ničeho změnit a jejich případné provedení by proto bylo nadbytečné *per se*. Je tomu tak proto, že obsah soudního spisu neodpovídá tvrzení v čestném prohlášení a relevantní důkaz o doručení písemnosti obsahující vylepené kolkové známky dle výzvy soudu nemůže stěžovatel předložit, neboť, dle jeho vlastního vyjádření, mělo k zaslání této písemnosti dojít pouze běžným podáním k poštovní přepravě, tedy bez možnosti jejího dohledání v intencích doručovacích podmínek držitele poštovní licence. Pouze za situace, kdy by stěžovatel prokázal, že nějaká písemnost jím odeslaná v rozhodném období byla městskému soudu skutečně doručena, došlo by, ve smyslu výše citovaného názoru

Ústavního soudu, k přenosu důkazního břemene na městský soud; pouze v tomto případě by bylo na něm prokázat, že doručená písemnost listinu s vylepenými kolkovými známkami neobsahovala. Lze tedy konstatovat, že Ústavním soudem požadovaná míra pravděpodobnosti, že k zaplacení poplatku v otevřené lhůtě došlo, není v dané věci naplněna a stěžovatelem nabízené důkazní prostředky nemohou k podstatě věci bez dalšího přinést ničeho.

Posledním dnem, kdy stěžovatel mohl uhradit soudní poplatek, bylo 5. 8. 2010, kdy bylo zástupci stěžovatele doručeno usnesení o zastavení řízení. Stěžovatel tedy měl mnohem delší časový prostor pro úhradu soudního poplatku, než jakého se domáhal žádostí o prodloužení lhůty k jeho úhradě. Jak se ostatně podává z konstantní judikatury zdejšího soudu (například rozsudky ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, nebo ze dne 29. 4. 2008, č. j. 5 Afs 41/2008 - 103): *„poslední den pro zaplacení poplatku je den, kdy bylo usnesení o zastavení řízení doručeno. Účinky usnesení může tedy účastník zvrátit tím, že by kdykoli během téhož dne soudní poplatek zaplatil. Posledním okamžikem tohoto dne usnesení o zastavení řízení nabývá právní moci, stane se tedy závazným a nezměnitelným, resp. nezvratitelným a poplatková povinnost zanikne. Takový výklad také beze zbytku splňuje hypotézu § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích, neboť poplatek, je-li zaplacen do konce dne, v němž bylo usnesení doručeno, je zaplacen „dříve, než nabylo právní moci (...) Okamžik zaplacení je (...) určen teprve obliterací (znehodnocením) kolkové známky soudem, a to i kdyby podání obsahující kolkové známky bylo držiteli poštovní licence předáno včas, tedy před nabytím právní moci usnesení o zastavení řízení.“* Tím, že jediná písemnost prokazatelně obsahující kolkové známky v hodnotě soudního poplatku byla podána městskému soudu osobně až dne 9. 8. 2010, došlo k úhradě soudního poplatku po nabytí právní moci usnesení o zastavení řízení. Na okraj Nejvyšší správní soud dodává, že městský soud postupoval správně, pokud k návrhu stěžovatele nezrušil usnesení o zastavení řízení, neboť takovému postupu bránila překážka věci pravomocně rozhodnuté (srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 5 Afs 147/2007 - 103).

Nelze přisvědčit ani tvrzení o neúčinném doručení výzvy k úhradě soudního poplatku, které stěžovatel spatřuje v tom, že výzva byla doručena jeho zástupkyni a nikoli jemu. Úhrada soudního poplatku je totiž, ve světle judikatury zdejšího soudu, potvrzené i Ústavním soudem (například usnesení ze dne 28. 1. 2004, sp. zn. II. ÚS 671/02, a ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07), zastupitelným jednáním a není nutně spojená s osobní aktivitou účastníka řízení. Jak vyplývá z rozsudku zdejšího soudu č. j. 5 Afs 1/2007 - 175, *„Po 1. 1. 2003 (...) je v souladu se zákonem (a rovněž i ústavně konformní) praxe správních soudů doručovat výzvu k zaplacení soudního poplatku pouze zástupci účastníka řízení (...) Nejedná se (...) o úkon, který by účastník řízení musel vykonat osobně (§ 42 odst. 2 s. ř. s.), naopak jde o typický úkon, který za účastníka řízení může vykonat jeho zástupce. Účinky doručení usnesení o povinnosti zaplatit soudní poplatek proto nastávají u zastoupeného účastníka řízení doručením jeho zástupci.“*

Taktéž námitku, že usnesení o zastavení řízení nebylo doručeno zástupkyni stěžovatele nebo jejímu zaměstnanci, ale zaměstnankyni JUDr. D., je třeba odmítnout a odkázat stěžovatele na ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 50a odst. 4

občanského soudního řádu, z něhož se podává, že *písemnost určenou advokátu za něj mohou přijímat osoby, které k tomu byly zmocněny, nebo jejich zaměstnanci. Vykonávají-li tyto osoby svou činnost společně s jinými osobami, mohou ji přijmout i tyto jiné osoby a jejich zaměstnanci.* Dle doručenky městského soudu (č. l. 32 soudního spisu) převzala písemnost paní T., přičemž adresátem písemnosti byla *JUDr. Anna Horáková, advokát AK DOBR + HORÁKOVÁ, Čelakovského sady 8, Praha 2*. Doručenka je označena razítkem JUDr. Horákové a otiskem razítka „*OPRÁVNĚNÝ PŘÍJEMCE*“ u jména paní T. Nejvyšší správní soud tedy toto doručení považuje za zcela souladné s požadavky zákona; nadto není zřejmé, jaké konkrétní negativní důsledky s tímto způsoben doručení stěžovatel spojuje.

Konečně pokud jde o námitku zpochybňující zákonnost rozhodnutí žalovaného, ta je za daného stavu věci zcela bezpředmětná, neboť předmětem řízení o kasační stížnosti je pouze posouzení zákonnosti usnesení městského soudu, kterým bylo řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného zastaveno.

Ze všech uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud neshledal naplnění namítaného důvodu kasační stížnosti [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.], a proto mu nezbylo, než kasační stížnost zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že o kasační stížnosti bylo rozhodnuto meritorně, není již nutné samostatně rozhodovat o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku.

O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. V případě úspěšného žalovaného nebylo prokázáno, že by mu vznikly náklady nad rámec jeho běžné činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žalovanému právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu